СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 41. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 19. лютого, 1927. VOL. XXXV. No. 41. Jersey City, N. J., Saturday, February 19. 1927. THREE CENTS

ПАЛАТА ПОСЛІВ УХВАЛИЛА ФАРМЕРСЬКИЙ ЗАКОН

КУЛИДЖ ПЕРЕД ТЯЖКИМ ПОЛІТИЧНИМ ПИТАННЄМ.

ВАШИНГТОН, 17. лютого. — 214 голосами проти 178 палата послів ухвалила нині проєкт Мекнарі-Гоґена про допомогу фармерам. Проєкт ухвалено без довгої дискусії, без ніяких просто змін, себто зовсім так, як він прийшов до сеї палати зі сенату.

Проєкт іде тепер просто до підпису президента, що ставить Кулиджа перед делікатною розвязкою. Колиб він важився заветувати сю ухвалу, він наразить собі фармерів, а коли не заветує, то закинуть йому, що він встрашився втрати політичних упливів та поломав свою погрозу, яку він ще недавно з такою певностю виголошував.

Вето президента вважають зовсім певним, бо проєкт далі має ті постанови, проти котрих і президент і його секретар скарбу найбільше остерігали. Покищо вислідом боротьби за сей закон є загальне враження, що републиканські лідери втратили вплив на свою партійну машину.

КУЛИДЖ ВІДБУВАЄ КОНФЕРЕНЦІЮ НАД ДАЛЬШИМ КРОКОМ У СПРАВІ РОЗОРУЖЕННЯ.

ВАШИНГТОН, 17. лютого. — На зазив президента Кулиджа скликано тут конференцію високих американських урядників для розваження питання, що далі робити американському урядови в справі розоруження великих морських держав.

В конференції взяли участь секретар Келоґ, адмірал й представник Америки на женевській розоружній конференції. До яких вислідів прийшла конференція, держиться покищо в тайні. Конференція зробила на публику враження, що самий уряд сумнівається в доспіх розоружної конференції.

КРАВЕЦЬКА ЮНІЯ ВИКИДАЄ КОМУНІСТІВ.

НЮ ЙОРК, 17. лютого. — На домагання Вилиема Ґріна, президента Американської Федерації Праці, викинув нині заряд межинародної кравецької юнії 23 комуністичних верховодів. Уряд юнії закинув викиненим, що вони вживали свого впливу в юнійних відділах на те, щоби підривати юнійний рух зі середини. Самі відділи протестували проти дальшої терпимости для комуністів, які, як кажуть відділи, роблять велику шкоду робітничому рухови.

СЕНАТОР ЗАКИДАЄ ЦЕРКВІ ІНТРИҐУ ЗА ВІЙНОЮ.

ВАШИНГТОН, 17. лютого. — Сенатор Гефлин, демократ з Алабами, виголосив нині в сенаті знова промову проти римо-католицької церкви, закидаючи їй інтриґу за війною Америки проти Мексика.

ЗАНЕПАД ВОЛІ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, 17. лютого. — Френк Сомер, декан відділу права нюйорського університету, говорив тут перед зборами адвокатської палати, що політична свобода в Америці занепадає. Бесідник дорікав американським судам, що вони послідніми часами обороняють більше обовязки горожан, як їх права.

ҐРИП У ФЛЬОТІ.

ВАШИНГТОН, 17. лютого. — Хоча край дуже мало діткнений інфлюенцою, яка малаби тепер прибрати навіть розміри пошести, вона сильно докучає американській воєнній фльоті. Від початку 1927. року начислено серед американських воєнних моряків півтора тисячі случаїв занедужання на сю недугу. В армії за той час нараховано коло тисячки случаїв.

НЕМА НІЯКОГО ВИСЛІДУ В ВУГЛЕВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

МІЯМІ, Флорида, 17. лютоог. — Нинішний день нарад конференції представників майнерів мягкого вугля та власників копалень не приніс знова ніякого висліду. Що далі, то добрий вислід конференції стає менче правдоподібним.

„ПРАЦЯ Є ЛІКОМ НА ЗЛОЧИНИ".

НЮ ЙОРК, 17. лютого. — Стейтовий сенатор Бомес, котрий виробив свого часу проєкт закона про тяжкі кари на злочинців, говорив тут в однім клюбі про реформу злочинців та заступався за поглядом, що злочинців треба реформувати лишень примусовою працею.

БОГАТО ЛЮДИЙ ЗГИНУЛО В ТОРНАДО.

ПЛЕЗЕНТ ГИЛ, Луизіяна, 17. лютого. — Півтора милі на полудне від сього міста случився страшний торнадо. Буря спричинила смерть богато осіб. Досі стверджено зовсім певно, що на одній плянтації згинуло 7 осіб, а на довколичних менчих фармах 12 осіб.

ЧИ ТУДИ ИДЕ РОЗВІЙ АМЕРИКАНСЬКОГО ФАРМЕРСТВА?

БЕТЕЛ КРІК, Мишиґен, 17. лютого. — Др. Дж. Г. Келоґ, 75-літний учений, широко в Америці відомий зі своєї аґітації за безмясною поживою, оголосив цікаву працю про будуччину американського рільництва. Він каже, що люди з часом переконаються, що веґетаріянська пожива краща та що на фармах будуть управляти овочі й ярину, а не будуть плекати худоби. Курий будуть держати лишень для окраси, а коня хиба для їзди. Других звірят не буде.

ЩО СТВЕРДИЛА КОНСКРИПЦІЯ В СССР.

З Московщини пишуть: В часі конскрипції стверджено урядово, що маса бездомних людей живе в услівях, які пригадують життє звірят. В самій Москві відкрито людські печери в купах старого гною, підперті дошками й кавалками дерева. Большевицька аґенція „Роста" — „вияснює", що люде тому там мешкають у купах гною, бо там теплійше. Знайдено також бездомних, що мешкають у великих каналізаційних рурах, якими пливе нечистота. Більшість тих нещасливих живе з крадіжи. В Ленінграді знайдено в часі конскрипції людей, що мешкають у гробах на цвинтарях. Багато там таких. Між ними переважають небезпечні волоцюги. В Харкові урядникам конскрипційним мусіли товаришити в таких місцях красноармейці.

ПОШУКУВАЧІ ЗОЛОТА БЕРУТЬСЯ ДО РОБОТИ.

З едмонтонського дневника „Болетін" з 31. січня довідуємося, що українські пошукувачі золота (С. Васкан, Н. Шпачинський, І. Воронка і Й. Скорупський), які мають права на добування золота над рікою МекЛавд в Північній Альберті, беруться поважно до роботи. З Сандоскі, Огайо, спроваджують сильний черпак і на весні беруться з ним до роботи.

АҐРАРИ ПРИСЛУГУЮТЬСЯ ЧЕХІЗАЦІЇ.

Центральний орґан аґрарної чеської партії та прибічний орґан п-на Швеглі „Вечер" з нагоди закарпатського гимну викладають свою точку щодо національного питання на Закарпатті. В тих своїх міркуваннях надто ясно боронять цілковиту асиміляцію Українців з Чехами та Словаками. Очевидно, що ніяких „Українців" там в тих ґазетах нема, а простісінько самі „карпаторуси", „словаки" то-що. „Карпаторуси (цебто Українці — Ред.) належать, а чим дальше, тим більше будуть належати і зі Словаками до середньо-европейської культурної области в державі чехословацькій. Чехословацька культура і принадежність станеться їм тілом і кровю" — так розписують чехізатори-аґрари.

Чиж дивно після цього, що не хто инший, як тіж аґрари дають субсидії на розвиток реакційної діяльности „Общества ім. Духновича", а сам аґрар д-р Фенцик є секретарем того „Общества". Намагаючись затримати процес невпинного культурного відродження українського народу на Закарпатській Україні, аґрари беруть бльок зі „славянщиною" Духновича та „инших просвітителів".

ПОБУДУЮТЬ ГОТЕЛЬ НА ТИСЯЧУ КІМНАТ.

С-Пі-Арська компанія оповістила, що вона купила Квінс Готел, проти залізничої стації Юніон (у Вінніпеґу) і побудує там готель на тисячу кімнат. Пляни готелю вже готові і будова пічнеться на весні.

ГАРКАВЕНКО ПОБІДИВ В БОСТОНІ.

Послідна боротьба в Бостоні знова викликала велике зацікавлення, бо саля була переповнена по береги публикою. Сей раз Гаркавенко мав дуже сильного противника, відомого борця Мак Ваєра. Кілька разів Гаркавенко находився в прикрім положенню, але по 32 мінутах боротьби Гаркавенкові було сего вже забогато, зловив Мак Ваєра, перекинув його через голову чотири рази і положив його на лопатки. Публика устроїла Гаркавенкови велику овацію. Делеґація українських женщин вручила Гаркавенкови букет цвітів.

ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ В НЮ ЙОРКУ.

Менаджер Гаркавенка Жак Пфефер підписав контракт, що Гаркавенко знова буде боротися в Ню Йорку в Арморі Гол, в понеділок, 28. лютого. На сей раз для Гаркавенка назначений індійський чемпіон в світі принц Вінґо, ваги 275 ф. Його заанґажовано спеціяльно для боротьби з Гаркавенком. Він приїде з Каліфорнії. Оголошення появляться у всіх часописах. Борба до побіди.

ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ В БОСТОНІ.

Ввиду сего, що на боротьбу Гаркавенка приходить велике число публики, так, що саля все переповнена, і що богато людий вертається до дому, тому слідуюча боротьба відбудеться на великій арені на Сейнт Ботолф ул. Гаркавенко буде боротись зі Стасяком, побідителем Владка і Станіслава Збишка. Також буде боротись чемпіон Странґел Луис против Мек Ґилла. Будуть виступати також і другі борці.

ЗДОБУТОК КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ.

Католицька церква в Англії тішиться новим здобутком. В каплиці архиепископа у Вестмінстер відбулося першого лютого приняття князя Марлборо до католицької церкви. Князь Марлборо вславився тим, що недавно римська церква уневажнила його подруже з Конзуелею Вандербилт, хоч вони обоє жили з собою 25 літ і виховали двох синів. Розійшовшися, так князь як і княгиня Марлборо подружилися в друге і поставали католиками.

ВІДОМОГО ВОЛИНСЬКОГО КОМУНІСТА ІЛІНСЬКОГО ЗАБИЛИ СЕЛЯНЕ.

При здавленню селянських заворушень у слуцькім окрузі забито відомого волинського комуніста, члена окружної „тройкі", — Ілінського, котрий розстріляв кількох селян за незложення зброї.

Ілінського забили в перестрільній з повстанцями селянами коло села Білорічинського.

Взагалі останніми часами українське селянство починає ставати знову активним, що примусило „український" Совнарком звернути увагу на причини сього погрожуючого для большевиків руху.

ЩЕ ПРО ТОРТУРИ ПОЛЬСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ.

Польські суди й польська публична опінія стало покривали інквізиційні методи польської поліції. Та зайшов случай, що арештовано Р. Венклєра, про що ми свого часу доносили, якого по непорозумінню взято за комуніста й у львівських арештах побито так, що він незабавом від побоїв помер. Коли вийшло на яв, що він Поляк і був арештований не за політичні справи, під натиском опінії приступлено в цій справі до слідства, яке виказало, що дійсно Венклєра скатовано в поліційних арештах і то через дозорців: Мучили там Венклєра цілими тижнями, так що він через ті катування доходив до божевілля. Пізніще бито його так страшно, аби зглядити його зі світа, щоби він не міг зрадити своїх мучителів. Співвязні Венклєра зізнали, що його морено голодом, що оба ключники били його в звірський спосіб ланцюхами, француським ключем, дротом, кулаками, топтали його колінами, копали чобітьми. Коли змасакрований вязень шарпав на собі одежу, тоді розібрали його до нага, скули йому руки взад і прикували його до підлоги. Ті катування повторювали кілька разів протягом ночи. В міжчасі управа тюрми старалася відіслати його як божевільного до шпиталю, але лікарі ствердили, що він умово здоровий, тільки зморений голодом і замучений катуванням. Підчас лікарської секції стверджено, що Венклєрові зломано грудну клітку, ребра й долішню щоку. Зрештою на цілому тілі не було одного здорового місця — самі рани й синяки.

По переведенню розправи суд засудив ключника Качора на 10 місяців вязниці, а другого увільнив.

ЦЕРКВА В ТОЛСТОЙ, МАН., ЗГОРІЛА.

В ночи з 6. на 7. січня згоріла в Толстой, Ман., церква, що була послідними часами предметом процесів між греко-католиками і православними Українцями. Враз з церквою згоріла також парафіяльна хата побіч церкви. Причина пожару невідома, але припущення є, що причиною була неувага людей, які були за дня в церкві.

ПАМЯТНИК БЕЗРОЗІ Й „ЦАРИЦЯ КОРОВ".

У німецькому місточку Ліненберґ рішили виставити памятник безрозі. Сталося се з сеї причини, що перед кількома літами безрога в пошукуванні за корінцями, відкрила шари соли за містом. Місто вміло використати се відкриття й тому саме поставили на головному майдані міста памятник безрозі. — Інакша почесть стрінула корову. Корова канадійського фармера в провінції Квебек дістала титул „цариці коров". Як запевняють американські дневники, ся корова дала за протяг 305 днів 22,151 літрів молока, себто 72 літри денно.

ШАНҐАЙ В НЕБЕЗПЕЦІ

ШАНҐАЙ, 17. лютого. — Армія ґенерала Суна зістала побита на голову. Місто Ганков, яке становило головну кватиру полудневої армії, находиться вже в руках армії кантонської, яка продовжує похід на Шанґай.

В Шанґаю знова панує з приводу сього велике замішанне. На ріці Ванґпу стоїть на поготівлю 21 воєнних кораблів, які готові боронити чужинецьких концесій. 4,000 британських жовнірів вийшло вже на беріг і ждуть дальших розказів, будучи готовими до бою. Ціла чужинецька залога, яка буде стояти до диспозиції оборони чужинців і їх майна, буде виносити 16,000 жовнірів.

Армія ґенерала Суна так здеморалізована, що вона не зможе ставити ніякого опору армії кантонській.

ТУРЕЧЧИНА ПРОДОВЖУЄ СВОЮ УГОДУ З АМЕРИКОЮ.

ЛОНДОН, 17. лютого. — Подають з Анґори, столиці турецької републики, що по довших переговорах з американським комісаром продовжено теперішний торговельний договір між обома державами на дальший протяг часу і в той спосіб полагоджено на разі той конфлікт, який повстав через ухвалу американського сенату, який відмовився від ратифікації льозанського договору.

АВСТРІЙСЬКА ЛІҐА ОХОРОНИ ЧОЛОВІКА В ОБОРОНІ ЧАПЛІНА.

ВІДЕНЬ, 17. лютого. — В Австрії повстала тому два роки Ліґа для оборони прав мущин. В той спосіб взялися чоловіки до самооборони перед претенсіями з якими на них натискають жінки. Ходить тут головно о аліменти.

Ота Ліґа вислала тепер до Чарлі Чапліна кабель, в якім взиває його до видержанности в його процесі з жінкою, яка хоче його добре натягнути.

РАТУЮТЬ СЕБЕ ГОЛОДОВИМ СТРАЙКОМ.

ПАРИЖ, 17. лютого. — В париській вязниці голодують тепер три еспанські анархісти Аскасо, Дурутті і Джовер, які попали в тюрму за їх замах на життє еспанського короля. В тюрмі сидять вже рік, а тепер домагаються їх видання аж три держави Чіле, Еспанія і Арґентина, бо всім тим трьом державам наробили вони богато клопотів. Коли арештантів повідомлено, що їх мають відставити до Арґентини, вони зачали голодовий страйк, заявляючи, що радше згинуть з голоду,як би їх мали відставляти на дальші муки. Через голод вони так охляли, що треба було їх відвезти до шпиталю.

НЕ ТАК ТО ЛЕГКО ОЗНАЧИТИ, КОЛИ ЛЮДИНА ПЯНА.

ЛОНДОН, 17. лютого. — Коли властиво чоловік пяний? Над тим ломили собі голову нераз поети, адвокати і доктори, а найбільше поліція, коли треба було арештувати підхмелених. Британське Медичне Товариство вибрало спеціяльний комітет, який мав вирішити сю квестію. В рапорті цего комітету говориться, що про пяну людину можна говорити тоді, коли вона стратила контролю над своїми ділами по причині надмірного вжитку алькоголю та що вона не може виконувати свого звичайного заняття. Лікар не може сказати про чоловіка, що він пяний на підставі одного факту, а мусить брати під увагу ріжні обяви, а саме як людина ходить, що говорить, в якім стані находиться його одіж, як йому чути з уст, як він поводиться та чи памятає про дрібні події, які случилися перед кількома днями чи годинами.

НАПИРАЮТЬ НА ЗНИЖЕННЄ ЦІН.

МОСКВА, 17. лютого. — Зі всіх сторін неґодують на дуже високі ціни на мануфактуру. Самі комуністичні часописи ведуть сильну кампанію за знижкою цін. Кажуть, що наслідком цего ціни спадуть на яких 10%, але аж в липни.

БУДУТЬ УЗБРОЮВАТИ КОНЕЙ.

МАДРИД, 17. лютого. — Боротьба з биками це найбільш популярна еспанська розривка. При тій боротьбі гине не тільки бик, але мучать а то й добивають дуже часто й коней. Щоби тих послідних охоронити, видумано тепер для них залізні панцирі, подібні до тих, що їх носили колись середновічні лицарі.

ДОСЛІДИ НА ПОЛЮ ТЕЛЕПАТІЇ.

ЛОНДОН, 17. лютого. — Психольоґічне Дослідне Товариство мало свій сеанс, якому проводив містер Вудлей, який був вбраний в спеціяльну маску, а на голові носив циліндер. Присутні старалися получити думки з людьми, яких в тім домі не було. І цікаве те, що товариство одержало тисячі листів зі всіх сторін, в яких ріжні люде подають, що вони були духово получені з тими, що були при сеансі. Один з них описує навіть точно убір Вудлея, а другий подає, що держав в руках, які карти і т. п. Листів ще не було часу поперечитувати, а вони готові дати цікавий матерію до студій над телепатією.

НІМЕЦЬКА МОВА В ЛІДЗІ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА, 17. лютого. — Урядовими мовами в Лідзі Націй були досі мови француська і анґлійська, а тепер Німці домагаються горожанства і для своєї мови. Ніхто не має нічого проти цего, а тільки підносять один закид, а саме, що в той спосіб будуть продовжуватися наради Ліґи, бо треба буде відчитувати всі мови і ухвали на трох мовах. Та Німців се не переконує, від свого не відступають.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВМІЮТЬ ПОСТОЯТИ ЗА СВОЇМ

В українських католицьких церквах мали збирати на допомогу Близькому Сходови, себто Росії. Чи зібрали що, нам невідомо. Але збирати наказали. Та збирати мали й по других католицьких церквах, а рівнож і по польських. Якжеж поставилися до сих збірок Поляки, бо та поміч, коли вона йде для Росії, буде вжита цілком певно в першу чергу на поміч Полякам, які живуть в Росії в великому числі, є католиками і мають там свої костели, сестри, школи і т. п. Все те одначе ще не вистарчає для польського католицького органу „Дзеннік Зедноченя", що виходить в Шикаго. Він підносить, щоби заки приступиться по польських парохіях до збірок на голодних в большевицькій Росії, запитати американський організаційний комітет, чому в тім комітеті не засідає польський епископ Роде (відомий польський патріот) та чому в першу чергу не збирається жертв на допомогу бідним і безробітним в Польщі. В той спосіб зясовує своє становище зглядом цеї збірки польська американська католицька ґазета. Пише так, як цего вимагає її національний інтерес і пошана власної гідности.

І в нашім органі підносили ми в своїм часі рівнож те, що в першу чергу треба подбати за наших інвалідів і сиріт. Та в нас треба було ще гострійше заговорити, бо наша церковна гієрархія ввела в блуд наш нарід, бо проголосила, що це збірка на допомогу Україні і Росії, коли в офіціяльних англійських комунікатах була мова про всьо можливе, але про Україну згадки не було. На нарадах американського організаційного комітету були филаделфійські каноніки враз з д-ром Назаруком, але ніхто з них ні словом не писнув про Україну там, де треба було, а зате розписалися про те в покликах до нашого народу. Нащо? Чи не на те, щоби в той спосіб ввести нарід в блуд, щоб він складав жертви в тій вірі, що їх складає на Україну?

Ми не маємо нічого проти якоїнебудь ґуманітарної акції, бо це людська річ, щоби одні другим помагали. Але не треба ширити баламутства. Треба й таку акцію визискати для пропаґанди української справи і зажадати, щоби американський комітет, коли хоче збирати для Близького Сходу, знав, що там живуть не тільки потребуючі Росіяни, Вірмени, Греки, але й великий 40-міліоновий український нарід, який не менше витерпів від других народів. Коли Поляки домагаються свого представника в тім комітеті, то зі сто разів більшим правом повинні ми домагатися того, щоби в такій акції був український представник, хочби в особі самого українського католицького епископа. Та на жаль, наші епископи не вміють перед чужими постояти ні за своїми особистими ні за національними правами, ні за правами своеї церкви.

ЗА ДЕСЯТЬ РОКІВ.

Лютий місяць 1917 року. Це місяць, в якому в бувшій Росії почало наростати напруження, яке привело до революції. Страшні то були часи для української землі. На теренах її точилася шалена війна. Тисячки сел, місточок та міст руйнувалися під страшним гарматним вогнем. Сини українського народу сотками тисяч гинули на фронтах, борючись за держави, що їх гнобили. На Великій Україні саме імя „Україна" було стерте з лиця землі й вимовляти його люди боялися навіть пошепки, щоби не попасти в руки царських катів. Лише в австрійській армії терпілося воно в одному невеличкому реґіменті Українських Січових Стрільців. Лише там маяв український прапор, лише там жила ідея української політичної незалежности. Але там навіть з самих смілих „лицарів абсурду", як прозивали наші рутенці У. С. С., ніхто не мріяв про державну незалежність України. Одним вона уявлялася, як осібний коронний край в складі австрійської держави, а другим як окреме київське королівство, але ніхто не мріяв про суверенну державу.

Отсі факти треба добре памятати тим, які тепер нарікають, що ми не осягнули суверенної української держави. Десять років, навіть в життю людини не такий вже великий час, а в життю нації, в життю цілого народу це зовсім дрібниця. І от всего десять років тому назад найсміливійші з українських націоналістів лише мріяли про якусь залежну від великої держави українську державність.

Десять років тому на землях України лише розпочиналася боротьба за відродження української культури. На землях наших під австрійською займанщиною ще тільки що притихла боротьба за українські написи на зелізничих білетах. А на землях Придніпрянщини тільки що почало набирати більшого розголосу домагання навчати дітий в початковій школі на „материнській мові". Боялися навіть члени Державної Думи сказати на „українській мові", а говорили лише на „материнській". Навіть годилися українські патріоти на те, що коли дозволять в початкових школах вживати українську мову, як допомогову при вивченню російської та инших наук, то й то вже буде великий успіх. Про середню школу думалося, що добре булоби, якби так хоч через яких двайцять років там можна було навчати українську мову. І вже найбільше, що бажане булоби на культурному полі, то катедри українознавства на університетах на Україні. Були се все гасла культурні. Політичніж бажання обмежувалися автономними мріями. Навіть про федерацію думалося, як про щось далеке до здійснення.

Такі провідні ідеї та прагнення мала свідома українська національна верства. Нарід же забув своє власне імя й називав себе: малоросіяном, тутешнім, хахлом, або просто „київським", „херсонським" і т. д. Правда, знав він, що був колись Українцем, але нащо згадувати про те що не вернеться? Таке було переконання в масах. Маси добре знали, що вони відмінні від Москаля, але не робили з того жадних висновків. Почували вони ненависть та злобу до того „кацапа", але й вибачали йому, бо, мовляв, він і сам бідолашний терпить від уряду та своїх панів.

Держави світу, крім Росії, Німеччини, Австро-Угорщини та почасти Туреччини зовсім забули про те, що „Південь Росії" то колишня славетна українська козацька держава. Зі всіх навіть народописних мап счеркнуто слово „Україна". В жадній книжці за останнє століття, на передодні війни й майже до самого 1917. року не можна було відшукати слідів імени українського народу чи його землі. Правда, ще зберігалася назва трьох ґуберній: полтавської, чернигівської та херсонської, як „Украйни", але в розумінню окраїни московських володінь.

Коротко можна сказати: Україна та українство для світових держав та ріжних народів були чисте зеро.

Нарешті прийшов місяць лютий 1917. року, що підготовив розвал царського трону в Росії. Велика тюрма народів, Росія, почала розпадатися швидким темпом. Українство робить спочатку дуже обережні кроки до виставлення ширших культурних домагань. Далі стало підносити свої автономні кличі. Почалася мобілізація українських сил, почався підрахунок їх на ріжних конґресах, зїздах, нарадах то що. Цілком несподівано та мобілізація показала, що українство має далеко більше сил, ніж про нього думали самі свідомі Українці. Почалася культурна та політична орґанізація українства в певних формах, що привело до утворення першого революційного парляменту, Центральної Ради. А далі, як куля снігу, що покотилась з гори, українство почало рости, ширитися, кріпнути й витворило з себе ту лявіну, яка привела до утворення суверенної держави, а потім дала можливість так довго продовжувати кріваву боротьбу за утриманя тої держави від сусідів-імперіялістів. Коли впала суверенність державна, українство в нових формах почало боротися за свою державність, передовсім творячи тверді підвалини для суверенної держави.

В 1917—1918 роках українська держава була збудована на поспіх з матеріялу, який попався під руку у відповідну хвилю. Фундаменти тої державности були слабкі; лише хотілося вірити, що пощастить згодом підвести дійсно міцні під нову будову. Але напали зо всіх боків люті завойовники й завалили ту будову. Залишилося нам починати її знову, але вже будувати міцно, не поспішаючи, кладучи ґраніт біля ґраніту, цеглину біля цеглини, на фундамент нашої державности. Фундаментом, як завжди, є культура. Воля народа до державного життя — цемент, який лучить цеголки в одну будову.

Коли ми тепер пригадаємо, що створено на полі української культури за останні десять років; коли ми подумаємо, що маємо таку академію наук, якій може позавидувати не одна з старших держав, особливо балканських; коли ми лише побіжно окинемо оком все те, що зроблено на полі науки, письменства, театру, музики, співу, на полі історії, етноґрафії та ріжних дослідів і вивчення нашого рідного краю, коли подумаємо, що вже маємо не одиниці учених, а тисячки; — то тоді аж зрозуміємо, який міцний фундамент будується для нашої боротьби за суверенну державу.

Так само й на полі міжнародного життя тепер вже не знайдеш держави, політика, чи вченого, який не знавби, що є український нарід, що український нарід бореться за свою державність. Тепер знову імя „Україна" воскресло на мапах та в ріжних учебниках. Майже кождий школяр знає, що є такий нарід. Навіть більше того, кожен знає, що істнує в складі радянського союзу союзна Україна. Яка вона й з якими правами, про те мало хто знає з чужинців, але знає кожен з них, що вона істнує.

За десять років, за такий незначний час, український нарід на полі боротьби за державність поробив титанічну роботу. Тепер він може сміло, отверто дивитися на свою будучину. Щоби прискорити осягнення свого державного ідеалу, щоби не проґавити найменьш слушного часу, ми повинні й далі працювати з подвійною енергією, аби не бути подібними до тих евангельських дівиць, що проспали, коли прийшов їх жених. Успіхи нашої боротьби за десять років обовязують нас ще більше працювати для визволення свого народу з чужинецького ярма.

Окидаючи думками десятирічний період нашої боротьби, так і хочеться сказати словами відомої бадьорої пісні:

Не плакати нам і сльози не лить,
Не нам, козакам, те діло робить!
Хай плачуть ляхи, хай плаче москаль...

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НА ВІЧНУ ПАМЯТЬ ОКУР АЗАНОВИ.

Отаман в руках булаву держить
Бундючо глядить оком.
В ньому душа тремтить і дрожить,
Задумався глибоко.

При отамані шляхоцтва рій,
Всі гетьманського роду
Стоять в рядах тимо, хоть мак сій
Ждуть чийогось приходу.

І запалав огнистий крок
В огнистому походу,
Це приходить рутенський пророк
До свойого народу.

Нема в ньому ні стриму ні жаху
Велитень бо небувалий
Він всегда іде по правім шляху
Характер в нього сталий.

Нема в ньому покус згіршоти
Він глядить на все з висока
Непомильний, правдивий, святий,
Як пристало на пророка.

В нього серце широке без дна,
Повне віри посвяти.
В нього правиця важка сильна,
Будівлі розбивати.

В нього голос палющий нуткий,
Могутнійший від грому,
Непохитний, відважний, палкий
І вся правда є в ньому.

І поглянув Павла камрат
Як рабя непокірні,
Нехтують Польщу, конкордат,
Біскупови невірні.

І побачив новочасний Пов
Обеднание, святиню,
Заприсягнув на Акур Азана кров,
Розбити цю твердиню.

А що мистець він в своїх ділах
По мистецьки діла́є.
Щоб всьо чимскорше розбити в прах
Отченаш відмовляє.

Молився довго: щоби Павла
Посадити на троні,
Благословила ці святі діла
Духовна власть в короні.

Молився щиро: при нім також
Клякли гетьманські діти.
Це не облуда не фальш не лож,
Це ізбраннії квіти.

І вознісся дрожачий глас
До небесної брами
О, наш Єгово вислухай нас
Змилосердися над нами.

Зішли нам силу з небесних врат
Завести новії права.
Нехай славиться святий конкордат,
Целібат, Москва і Варшава.

Нехай Франка проклятий дух
Пекольні муки зносить
Не випускаймо його зі своїх рук,
Він нам шкоду наносить.

І розмахнувся новий пророк
Нові ввести закони,
Та спотикався, що кождий крок
О хаотиків запони.

Зібрав всі сили муж велитень,
Чей побідити вспіють
Аж тут що дня меньше сотень,
Його ряди маліють.

Програв святець велику борбу
За святую ідею.
І деж підеш ти в цю добу,
Кур Азан, архіерею?

І защож вона ах защо
Та великая кара?
Працють тебе градом і дощем
Проклятих мишуґістів хмара.

Не зрозумів народ твоїх прав,
Таж ти невинна птиця
Ти тільки там по воду літав,
Де є більша криниця.

Таж ти що дня в святий храм ходив,
І що дня сповідався.
Ти і в Шикаго поклони бив,
На литки приглядався.

Героєм був, права вводив,
Молився від дитини
І чомуж так немов той дим,
Твоя честь, слава гине.

Ідеш від нас в далеку путь
В незнану дорогу
Та не держи у серцю лють
Висповідайся хоч Богу.

А як ввійдеш в новую землю,
Де мід пливе рікою,
Забудь за той наш невдячний люд,
Нещасний мій герою.

Д. Ш., Филаделфія, Па.

Василь Бобрів (Смутний).

РУЇНА.

(Спогади звичайного старшини).

(12)

— А звідкіля будете? — гукала дівка до козака тонким голосом.

— Звідкіля й ти, дівчино: Всі з одного міста. — Веселий регіт пішов по юрбі.

— А що: спитала? дізналася?

— Не будь цікавою!

— От одбрив, так одбрив, го... го... го...— гудів вже немолодий чоловік з довгими вусами.

— А справді, звідкіля ви хлопці? — звернувся по виду інтеліґентний до одного з возів.

— Петлюрівці ми, чули?

А казали, що петлюрівців розбили...

— А ти й повірила?

— Та кому тепер вірити можна, усі брешуть.

— Мовчи, Насте, а то ще виб'ють — хтось упереджав дівку.

Розмістилися по хатах, „розкапустилися", наче в себе дома, викликаючи заздрість у тих, що відходили до варти. На площі, біля церкви, дзвеніли жалісно дроти радіо. І якось відразу звикли люди до селян, а селяне до козаків, наче тут завше були, а не годину назад причвалали.

Зачало сутеніти. Кожний сподівався відпочити, виспатися. Та не прийшлося.

О восьмій годині кінотчик денікинець прискакав до волости з наказом, приготовити помешкання для двох шводронів кінноти та одної батерії. Треба було зустрічати „дорогих друзів".

За десять хвилин були готові й щоби вирвати ініціятиву у ворога, пішли, не чекаючи, до Липовця. Підмерзло. Торохкотіли підмазані вози. Козаки невиспані мовчали. Поволі посовувалися шляхом, сподіваючись зустріти „братів". Десь серед ночи спинилися на хуторі для короткого спочинку, й тут дістали вістку, що Липовець заняла Запорожська дивізія, а два швадрони та батерія се лиш вигадана військовим начальником денікінцем байка, з метою налякати нас. З піснями, в повному порядку входили в Липовець. Перед самим Липовцем глибока долина, а в низу гребля що спинила дорогу річечці, творячи величезний став. Шлях ішов по греблі, а далі підіймався в гору, і на самій горі вже місто. Нам чудесно було видно не тільки головну площу, а й людей, що вешталися там; до того ясне та чисте було повітря. Почувався настрій військовий, навіть у рухах місцевих жидів. Настрій же козаків був не то що бадьорий, а піднесений. Після чотирох місяців неудач на Поділлю, теперішні легкі перемоги примусили козаків повірити в якусь силу, яка була в них, а яку їм, здавалося, вони давно були стратили. Крамниці були повні козаків, які купували все потрібне й непотрібне. Запасалися тютюном, купували чоботи та кожухи. Кожний інтуствино відчував, що боротьба та поневіряння будуть довгі, і тому треба було готовитися. За час поразок козак навчився богато й казки про короткий похід не находили серед козацтва відгуку. В шкільнім будинку приймали набої та зброю, забрану від комендантської сотні, що недавно прибула з Франції — не довелося їй повоювати.

Але всі були на поготові, ніхто не роздягався, відчуваючи скорий вирух. Сиділи вбраними біля стола — по обіді. Я був ще мало знайомим зі старшинами й мовчки слухав одного з учасників взяття стації Галендрів.

— Ще з Любара — оповідав старшина — накреслено було, що Запорожська дивізія піде лівіще ст. Козятина, Волинська майже через Козятин, а ми через ст. Тулівці та Галендри. Захопивши Курдилівку, де стояли галичане та підживившись набоями, спасибі їм — неправда то, що галичане зрадники, не було їм инчого виходу — пішли на Галендри та Гулівці. Не сподівалися ми такої легкої перемоги. Залога кацапська перелякалася, втікла, й ми лишилися господарями їхнього майна.

— Спасибі англійському королеві, убрав українців.

— А чи не можна-б послати йому телеграми? — почулися голоси. Дружний регіт був відповіддю. Увійшов полковник Старсотин.

— Ну хлопці, збирайтеся. За годину виступаємо.

Це був командір кінного 5-го полку, кремезний, з білявою бородою чоловік, з усміхаючимися очима, ніби глузуючими. Говорив українською мовою погано; видно було, що не дуже його цікавить Україна. Пізніще від нього забрали полк та передали молодчому. Казали, наче за бездіяльність та слабу активність, а я думаю, що за все. В той час не міг він бути командиром.

Тимчасом збори зачалися. Та голому вбратися, тілько оперезатись. Ще за видна рушили на залізницю, яку переходили в тиші холодної грудневої ночи. Куда йшли, знали командирі. Козаки сміло вірили провідникам, навіть не задумуючись і на хвилину. Десь у горі шуміли дерева понуро, зправа блищали вогники двірця, а попереду мряка глитала рипiячі вози. Я одержав нове призначення: помішника коменданта 5-го пішого полку, полковника Нельговського. Сам полковник старий, царського часу старшина, ще зперед воєнних часів нічим не відзначався в 47-му українському полку, що стояв у Камінці, хиба пятикою. Велика війна застала його штабс-капітаном, командиром сотні. Видко, війна йому подобалася, і він себе на війні почував як риба в воді. Холодний, хоробрий, хутко орієнтувався в ситуації, й тому не дивно, що скоро він добився і чинів і ордерів. Походив він з Лохвиці на Полтавщині, де в нього лишилася родина, якої він, здається, ще досі не бачив. Веселий, співак незвичайний, він імпонував козакам і вони його любили. В українському русі зачав приймати участь лише з часів революції, як і більшість наддніпрянців. Похитуючися на мягких подушках ресорного фасетону і пірнув думками в минувшину. З дитинства до останньої хвилини залягло мозок життя. Полковник спав. Ніколи потім вже я не бачив його зхвильованого. Не дивлячись ні на які обставини, він робив своє життя, як завше. В цьому була його сила.

Армія українська, що пішла в запілля і серед якої я тепер був, складалася майже зі всіх частин, нараховуючи 5—6 тисяч людей і тисячі півтори вояків. Решта були хорі на тиф. Із дієвих дивізій були Запорожці під командою ґен. Омеляновича-Павленка, Волинська — під полк. Загродським, Київська — Тютюнником. Окрім дивізій до складу армії входили С. С. та Залізничники під командою сотника Шраменка. Хто був командиром С. С-ів, не знаю; відомо мені лише, що Коновалець, не знаю з яких причин, не пішов у невідому „авантюру", — це піхота. Кіннота складалася з полків: 5-го кінного, Мазепинського, Запорожського, 3-го кінного та полку Чорних Запорожців під командою полк. Дяченка. Рештки Залізної Дивізії підлягали бувшому начальнику юнацької школи, тому самому, що не поставив опору Волохові в Любарі й допустив останньому ограбувати державну скарбницю.

Отце ті сили, з якими українські самостійники замісць спочинку, вийшли в похід, щоби заховати кадри до весни. Командуючим армією був Омелянович-Павленко — помішником Тютюнник. Головними чинниками були перші три дивізії та Чорні гайдамаки. З перших же часів досить яскраво означилися прикмети кожної дивізії. Запорожці й надалі оставалися доброю частиною, але помітно було якусь безпечність, за що вони пізніще й поплатили. Волинська, прозвана пізніще „не рискуй", ніби уникала й покластися на неї цілком не було можна. Київська дивізія оказалася найбільше боєздатною й за всю пятимісячну боротьбу у запіллі не мала жадної поразки. І не дивно, що через увесь зимовий похід першу скрипку в операціях бойових вели київці, та найбільший тягар приходився на дивізію київську.

Здавалося, що ночі не буде кінця, а з нею й кінця переходу. Вїхали в якесь село, що спало мертво. Але не так воно було. Ховаючись, мешканці стежили за нашим рухом, молячи Бога, проминути чашу. І чаша минала. Надія козаків на спочинок тікала, як станула ніч на сході, куди ми йшли, рожевилося, обіцяючи день. Вже вирисовувалася гадюка возів, що зникали десь за горбом. Я оглянувся назад — так само й там кінця возам годі було вгледіти. Лише рипіння возів порушувало ранішню тишу та рідкі стони хорого якого везли десь ззаду.

(Дальше буде)

ЖДЕМО НА ГОЛОС СВЯЩЕНСТВА.

Нарід своє зробив. Коли зависла гроза над нашим народним життєм через нещасливу церковну-народну політику епископа Богачевського, зїхалися делеґати зі всіх сторін Америки і сказали своє слово.

Заговорили явно і славно і з повною рішучостю. Були делеґати старші віком і молодші. Були між делеґатами і ті старі піоніри, котрі дали почин до українського народного життя в Америці.

Зрозуміли вони всі цю важку і грізну хвилю, в котрій за вся-

ку ціну треба боронитися перед замахом Польщі.

На тих то нарадах рішили делегати одноголосно в імени парохій представлених на конгресі зірвати всякі парохіяльні зносини з еп. Богачевським та вибрали комітет, котрому припоручили вести дальшу роботу в такий спосіб, як цего вимагає народна честь і народне добро. Ну і сталося. Народ своє зробив і жде дальшого висліду.

Таке зробив нарід, ставувши в обороні свого національного ідеалу і в обороні церкви. А щож на те наші Отці Духовні? Чи ті мозольні руки робучого народа не заслугують на те, щоб Ви їх піддержали в тяжких змаганнях? Чи народні ґенії і мученики не заслугують на те, щоби їх боронити перед Польщею і еп. Богачевським? Чи ті наші сироти, каліки, вдови, старці і вигнанці, для котрих опікою і ратунком було й є „Обєднанне", не заслугують на те, щоби Ви обстали за тою гуманітарною організацією, яку розбивати хотів епископ Богачевський? І чи важкий труд кількох десятків літ, зрошений сльозами і потом нашого робучого народа тут за морем, не заслугує на це, щоби й духовенство сю працю боронило перед ворогом та супостатом?

Знаємо, що відбулися два священичі зїзди, мимо заборони епископа Богачевського. Знаємо, що є гурток священиків патріотів, який мимо погроз з боку епископа держить з народом. Але цего тепер замало.

Тепер треба виразної заяви з боку священства, такої, щоби всі знали, хто свій, а хто ворог народа.

Народ вже зі своєї дороги не заверне, тому і священикам треба стати явно і отверто з народом до спільної праці та бортьби за свої права. Нарід хоче вже раз знати, котрі священики йдуть з народом, а котрі з Польщею і епископом Богачевським.

Д. Штогрин,
Филаделфія, Па.

ПІСЛЯ ВОЛОДИМИРСЬКОГО ПРОЦЕСУ.

Жорстокий присуд у володимирськім процесі викликав у цілому краю і за кордоном велике обурення. З усіх сторін напливають до робітничих редакцій листи, в яких робітництво і селянство українських земель складає володимирським мученикам і героям слова признання й солідарности.

Засуджених, майже всіх, вивезли зараз другого дня після оголошення присуду до ріжних тюрем у центральній Польщі, головно до Равіча, Вронок і Сандомержа. Влада зробила це у великій тайні, побоюючись ексцесів і демонстрацій в часі експортацій.

Оборона іменем засуджених внесла зажалення неважности проти високого виміру кари.

—o—

НОВІ ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ.

Польська прокуратура доручила на днях ученикам Теодорови і Станиславови [illegible] акт обвинувачення. Їх арештовано після вбивства куратора Собінського в їх помешканню, підозріваючи, що вони виконали замах. В часі ревізії найдено в них револьвер і мапу ґенерального штабу і це вистарчило, щоби замкнути молодих людей в тюрму і виготовити проти них акт обжаловання.

В Луцьку доручено акт обвинувачення 63 громадянам за приналежність до комуністичної партії.

Так само доручено акт обжаловання 70 учасникам березневої демонстрації безробітних в Стрию.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

НЕБУВАЛИЙ ГРАД У БРАЗИЛІЇ.

На [illegible] випав 3. січня град, якого не пам'ятають найстарші бразилійці. Кілька-фунтові брили леду падали цілу годину і покрили землю по долах метровою верствою. Вісім днів тревало, поки під горячими лучами лід стопився. Дахи домів проломлювались до середини, гиляки по деревах пооббивано, від збіжа й огородини не лишилося сліду. Під деревами валяються побиті звірі, гадюки і птиці, инші знов скакають і тріпаються з перебитими крилами. Більшість потерпівших Німці; Українців ледви кілька родин.

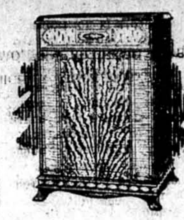
МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДЕРБИ, КОНН. Тов. Запорожська Січ, від. 23, повідомляє своїх членів і члениць, як рівнож і інтересованих, що ми перенеслися з галі шкільної, 135 Мейн Стр., на другу галю. Отже наші збори, котрі припадають на 6-го марта, відбудуться в Moose Hall, 221 Мейн Стр., Дерби, Конн. Ся галя находиться по тійсамій стороні, повисше, напроти італійського фрут-штору, де переважно стають стріт кари і міняються. Галя є на трегім поверсі, а з вікна сеї галі є випущена немов бакса зі написею Moose Hall; входиться до неї просто з хідника по сходах на поверх до галі. Проситься тих членів, що прочитають се оголошення, розказати другим, щоб всі знали де є наша галя на мітінґи. Кождого члена проситься прибути конечно на збори о 2-ій годині пополудни. Неявившийся член підлягає карі після статута. — В. Шуран, предс.; Т. Захаревич, кас.; І. Бінковський, секр.

НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ СКЛАД В ФІЛАДЕЛФІЇ

HOLOWATY MUSIC SUPPLY

Повисші ілюстрації показують три моделі „ДА ВІВА-ТОНАЛ", котрі видають принадну музику в степени до тепер незнаним загальній публиці, надаючи їм більшої і вірнійшої вартости ніж одержите через який инший інструмент подібного рода. Чудовий нова „Віва-Тонал" віддає совершенно спів і інструментальну музику з незрівнаною якостею звуку і сили. Крім висше поданих грамофонів, маємо великий вибір грамофонів, рекордів і инших інструментів, які продаємо по умiркованій ціні, як рівнож даємо на легкі сплати.

Найновійші Українські і Російські Рекорди

„ELECTRIC PROCESS"

Е. ЖУКОВСЬКИЙ, барітон.

10 цал.

27080 Снятинська Коломийка,
Ой поїхав мій миленький.

27082 Лист з краю,
Волоцюга.

П. ГУМЕНЮК.

10 цал.

27085 Ой піду я віхер зіхер,
Українсько-Руський Танець.

18182 Заручини, Часть І і ІІ.
(Польська рекорда)

Д. МЕДОВИЙ.

10 цал.

27081 Стоїть гора високая,
Пусти мене, мамо.

ЕЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, Барітон.

10 цал.

27037 Галичанка, Коломийка,
Чоловік в спідниці.

27039 Маруся,
Ой ішов я раз в ночи.

27041 Жінку не цілуй,
Ой ти чи не ти запаску згубила.

27042 Катерина моя,
Премудрий Соломон.

27047 Молода на відході,
Віват, пані свахи.

27048 Ковалівна,
В хаті свекрухи.

27053 Ой поїхав дід по раки,
Ой, дриг, дриг.

27057 Соколи-Соколи,
Ми Гайдамаки.

27059 Коза Дереза,
Велика память. 4

27060 Бодай ся когут знудив,
Тонко пряла.

27061 А хтож буде пиво пити,
На вулиці скрипка грае,

27065 Борщик з грибами,
Забрали, забрали.

27072 Старість не радість,
Не женися, сину.

27074 Ой звідси гора
Там на горі крута вежа.

27077 Сійся, родися, на щастя, на здоровля,
Пішла мати на границю.

УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА.

10 інчів, 75 ц.

27049 Бім-Бам Полька,
Від кутика до кутика, Полька.

27050 Ой вишеньки, черешеньки, Коломийка,
Гоп, Марку, покинь сварку, Козак.

27054 Гамай, кицю, Полька,
Рах цах, цях, Полька.

27078 Грай, або гроші віддай,
Танець під вербами.

П. ГУМЕНЮК І Е. ЖУКОВСЬКИЙ.

10 інчів, 75 ц.

27055 Заручини,
Вінкоплетини.

27071 Чабан
Гуцулка.

П. ГУМЕНЮК, Е. ЖУКОВСЬКИЙ І Р. КРАСНОВСЬКА.

12 інчів, $1.25.

F70002 Українське Весілля, Часть І.
Українське Весілля, Часть ІІ.

10 інчів, 75 ц.

27070 Поправини, Часть І.
Поправини, Часть ІІ.

27079 Пересувини,
Придане.

70004 Хрестини, Часть І.
Хрестини, Часть ІІ.

Е. ЖУКОВСЬКИЙ І Р. КРАСНОВСЬКА.

10 інчів, 75 ц.

27076 Ой піду я лугом, лугом,
Ой мати, мати, москаль в хаті.

МИХАЙЛО ЗАЗУЛЯК, Барітон.

10 інчів, 75 ц.

27062 Ще не вмерла Україна,
Марселєза.

27027 Верховина,
Гей там на горі Січ іде!

27034 Зелена Рута,
Пропала надія.

27036 Туман яром котиться,
Тихо, тихо, Дунай воду несе.

27075 Не пора,
Гей Січ іде, красен мак несе.

12 інчів, $1.25.

70003 Отче наш,
Вірую.

70001 Согласно заспіваймо,
Христос воскрес.

Д. МЕДОВИЙ, Тенор.

10 інчів, 75 ц.

E4245 Ой ти місяцю зоре,
Хата моя рубленная.

E7172 Василь і Приська,
Гуляв Чумак.

E7380 Я сегодня щось дуже сумую,
Морозенко.

7428 Дощик,
Комарик.

7457 Віють вітри,
Думи мої.

7522 Тече річка іЧоботи,
Васильки мої.

7562 Такий, мамо, мельник,
Гуде вітер.

7750 Жидівка вихрестка,
Новобранці.

9088 Чи я, мамо, не доріс,
Зайчик.

F27004 Баламути,
Реве та стогне.

27001 Гей, ну братця до зброї,
Ой, наступае та чорна хмара.

27005 Та нема гірш нікому,
Зібралися всі бурлаки.

27013 Ой мати, мати,
За Немань іду.

27016 Коло млину,
Козак одїжже.

27024 Верховинець,
Бурлака.

F27043 Дід рудий, баба руда,
Ерцем-перцем, три дочки.

F27044 Ой, продала дівчина курку,
Солоха.

F27051 І шумить, і гуде,
Дівка в сінях стояла.

F27056 У сусіда хата біла,
Ой не ходи Грицю.

Д. МЕДОВИЙ І Р. С. СОЛОВІЄВА, Дует.

10 інчів, 75 ц.

E3688 Кум Мірошник,
Запорожський клад.

E3773 Сватання,
Гоп-та-ра-ра.

E4930 Дурний Стецько,
Голова, головешка.

E7041 Чоловіка нема дома,
Віго-Віго, „Циганка Аза".

КОЗАЦЬКЕ ТРІО.

F27031 Киш-Киш,
Ой, під вишнею.

ЛЄОН ТЕНДЛЄР, Барітон.

10 інчів, 75 ц.

E6032 І шумить і гуде,
Зажурився чоловік.

М. і Я. ТОКАРЕНКО, Дует.

E4516 Баламути,
Віють вітри.

4698 Сонце низенько,
Ой у лузі.

ВОКАЛЬНЕ ТРІО М. ТОКАРОВА.

10 інчів, 75 ц.

27002 Ой піду я лугом,
Чи ти мене вірно любиш.

27003 Ой, і за гори,
Ой не ходи, Грицю.

27026 Пішла Гандзя жито жати,
Ой під гаем зелененьким.

27029 Зелененький барвіночку,
Гречаники.

27038 Чумандриха,
Як до тебе ходити.

УКРАЇНСЬКИЙ ВОКАЛЬНИЙ КВАРТЕТ.

E2157 Наступае чорна хмара,
А я сад садив. М. Каневський Тенор.

М. МІРОНЕНЬКО, Тенор.

10 інчів, 75 ц.

E1212 Гоп мої Гречаники,
Сонце низенько.

С. Ф. САРМАТІВ, Гуморист.

27028 Український Лірник,
Дурень.

ІВАН ПЕТЛЯК І ГРИЦЬКО КОГУТ, Гумористи.

4699 Велике нещасте,
Клопоти Петра.

4804 Нове чудо,
Все лихо через бабу.

ПЕТРО ГУРСЬКИЙ, Гуморист.

10 інчів, 75 ц.

27032 Сотський.
Долари.

КОЛЮМБІЯ УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА.

10 інчів, 75 ц.

4931 Гоп мої гречаники,
Думка українська.

7173 Чорноморський козак,
Український козак.

7381 Коломийка № 2,
Український козак.

7429 Коломийка,
Український танець.

7458 Український танець,
Український гопак.

7563 Коломийка. Танець,
Веселий Український Танець.

F27000 Коломийка, Танець,
Український гопак.

27023 Українська полька,
Мазурка, танець.

27033 Добрий Вечір, Танець,
Український козак.

27035 Українська полька,
Український гопак.

27046 Дідунь, полька,
Хлопці, не зівайте, Полька.

КВАРТЕТ НА ГАРМОНІЯХ, БРАТТЯ БАЛАБАНОВИ.

10 інчів, 75 ц.

27040 Серед цвітів, Вальс,
Французька полька.

27045 Сільські Дівчата, полька,
Щаслива жінка, полька.

ГАРМОНІКА СОЛЬО, М. ЦИГАНІВ.

E7238 Українські потпурі І.
Українські потпурі ІІ.

ГАРМОНІКА СОЛЬО, С. БАГДЗІНСЬКИЙ.

10 інчів, 75 ц.

E9087 Галицький танець,
Коломийка, танець.

ДУЕТ НА ГАРМОНІЯХ.

27020 Український гопак,
Щасливий і веселий, Вальс.

ГАРМОНІЯ І КЛЯРНЕТ.

10 інчів, 75 ц.

27025 Самохід полька,
Варят полька.

СКРИПКА І КЛЯРНЕТ.

10 інчів, 75 ц.

27063 Українська Мазурка,
Як ся маеш, Маринко, Полька.

СВИСТ СОЛЬО З АКОМП. ОРХЕСТРИ.

10 інчів, 75 ц.

E3949 Чумак,
Баламути.

27058 Я люблю чорняву, Полька,
Ти моя миленька, Полька.

ІНСТРУМЕНТАЛЬНЕ ТРІО.

27030 Український Вальс,
Полька „Стася".

27052 Українські потпурі І.
Українські потпурі ІІ.

РОСІЙСЬКІ РЕКОРДИ.

РОСІЙСЬКИЙ АРТ. ХОР.

10 інчів, 75 ц.

20063 Полянушка
Я там бил.

20069 Вниз, по матушке, по Волге,
Во полі береза стояла.

Д. МЕДОВ, Тенор.

10 інчів, 75 ц.

20033 Вдолі по Тетерской,
Дубінушка.

20041 Краковяк,
Во саду лі в огороде.

20047 Тройка,
Спи, младенец мой прекрасний.

20055 Не брани меня родная,
Проклятії зуби.

20057 Друг мой, брат мой.
Судьба.

20071 Марселєза,
Чорний ворон.

20072 Разлука,
Стрілочек.

20074 Шуміл, горіл пожар московскій,
Да здраствует Россія!

20075 Дядька лошадь запрягает,
Гибель Варяга.

20078 Крутіться-вертіться,
Все говорят.

20094 Стенка Розін,
Полосинка.

20081 Песнь Арестанта.
Ботиночки.

20084 Ах, зачем ета ноч,
Гармашка.

20085 Варшавянка,
Всі жертвою впали.

20089 Ех ти доля моя, доля,
Пошлі девки в Дон купаться.

20090 Маруся Отравилась,
Под вечер осеню ненастной.

E7683 Ерцем-Перцем,
Салдатская песня.

E7378 Пой, ласточка, пой,
Веревочка.

E7165 Тоска по родине,
Свободний мальчик.

Н. НАЗАРОВ, Тенор.

F20063 Запрягу я тройку борз їх,
Ямщик, не гони лошадей.

F20087 В Ню Йорк на Бродвей,
Кацапская Песнь.

С. Ф. САРМАТОВ, Куплетист.

20045 Катерина,
Вот, так женился!

20088 Бордер,
Тета Фрося.

МИКИТКА І НИКИТКА, Комики.

F20083 Теща,
Новая Барния.

ВЕРА СМІРНОВА, Контральто.

F20092 Потпурри із фабричних песень
Потпурри із фабричних песень

РУССКІЙ ОРХЕСТР „МОСКВА".

20050 Моя дорогая, Вальс,
Крутиться-вертиться, Вальс.

20058 Стенька Разинь,
Летная ноч, Вальс.

20065 Майскій сон, Вальс,
Страданіє, Вальс.

20066 Крадений поцелуй, Вальс,
Розбитое сердце, Вальс.

20073 Осеннія мечти, Вальс,
Страданіе, Вальс.

20080 Вальс „Марія",
Вальс „Березка".

20082 Вальс „Грусть",
Ночная Красавіца, Вальс.

20093 Роза, полька,
Отсат на родиній, мазурка.

РУССКІЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ БАЛАЛАЄЧНИЙ ОРХЕСТР.

20049 Пад Еспан, Танец,
Полька Айра.

20056 Вниз, по матушке, по Волге,
Светіть месяць, Танець.

ОРКЕСТР КОЛУМБІЯ.

20031 Розбитая жизнь, Вальс,
Тоска, Вальс.

20061 Вальс Береза,
В мінуту счастя.

РУССКІЙ ВОЕННИЙ ОРКЕСТР.

20046 Марселєза,
Воспоминаніе о прошлом,

20070 „Большевик" Галоп,
Новая жизнь.

РУССКІЙ НАРОДНИЙ ОРКЕСТР.

20077 Гай-да тройка і Ласточка, Вальс,
Здраствуй Федька, Полька.

20091 Дружніе Брати, Полька,
Деревенская Полька.

АЛЕКСАНДР ПАСКУ, Гармоника Соло.

20030 Пращайте, друзья, марш,
Красния рози, Вальс.

НАШ КЛИЧ: **ЧЕСНА СОВІСНА І СКОРА УСЛУГА.**

ЗА ВДОВОЛЕННЯ ҐАРАНТУЄМО, АБО ЗВЕРНЕМО ГРОШІ. ПРИ ЗАМОВЛЕННЮ ПРОСИМО ПОДАТИ ВИРАЗНО ЧИСЛО РЕКОРДИ. — ЗАМОВЛЕННЯ СЛАТИ ДО:

HOLOWATY MUSIC SUPPLY

703 FAIRMOUNT AVENUE,

PHILADELPHIA, PA.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОТРЕБА ЗДІБНИХ ЛЮДЕЙ ДО ВИРОБУ УКРАЇНСЬКИХ РЕКОРДІВ.

Хто знае українські побутові пісні, переспіви, вівати, віншовання на весілях, хрестинах і инших оказіях. Також віншовання на всякі свята і новий рік.

Пісні старців (дідівські), куплети, парубоцькі і дівоцькі пісні на забавах і т. п.

Музикантів та такі інструмента: ліра, кобза, бандура, сопілка, цимбали, скрипці та инші національні українські інструмента.

Також прийметься добрий хор.

Зголошуючіся не конче мусять знати ноти, але мусять добре знати спів, чи музику, яку думають віддати на рекорд.

Зголошення та всякі письма посилайте на адресу: 39-42

SICHOWY BAZAR,
34 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y.

ПОШУКУЮ Николая Савчака і Петра Яворського, родом із села Ґрозьова, повіт Добромиль. Николай перебуває в Plainfield, N. J. Хто би знав про їх теперішну адресу, або вони самі, прошу зголоситися до 40-1

ТЕОДОР ФИЦАК,
Box 252, Muse, Pa.

ПОШУКУЮ в дуже важній справі свого мужа Петра Македона з Кіцманя, Буковина, котрий полишив мене 1913 р. в місточку Rainy River, Ont., Canada, і від того часу не маю чутки від него. Хтоб про него знав, або він самий, нехай зголоситься на адресу: **Mrs. ANNA MAKEDON, 301 W. Mary St., Fort William, Ont., Canada.** . . 40-1

УКРАЇНСЬКА гр.-кат. парохія. св. О. Николая в Nanticoke, Pa., пошукує дяко-учителя від 1-го марця 1927. Вимоги: учити і провадити хор, парафіяльну школу і уладжувати театральні представлення. Платня після умови. Зголошення слати до: 41-3

JOHN WELGOSS
1017 S. Hanover St., Nonticoke, Pa.

НА ПРОДАЖ фарма 27 акрів доброї землі, спродається з інвентарем; причина продажі недуга. Голоситится до властителя: 41-4

NICK OZGA,
COOKSTOWN, N. Y.

В СКОЛІМ, коло Стрия, Галичина, в місті повітовім і клíматичнім, є на продаж гарний мурований дім, бляхою критий. Є 5 покоів великих з кухнею, спіжарнею, умивальнею, 2 передпокої і сіни в партері, а одна комната на І поверсі (фронтова). В сутеренах прачкарня з кухнею і печею (на хліб) та пивниці під цілим домом. Стрих виложений цеглою. Положений при головній улиці, 10 мін. ходу до староства, до зелізниці, і на почту, недалеко ріки Опора. Перед хатою городець, з другої сторони город около 600 кв. метр. і стайня. Надається на заложенне інтересу, бо Сколе місто промислове і має великий тартак. Ціна $5,500 ам. дол. Близших відомостий уділить радник **Лев Левицький, Ostrow WKP. (Poznan), Poland.** — Другі Впов. Часописи просяться о передрук. 41-3

ЗНАКОМІ забившогося **ОЛЕКСИ ТКАЧУКА** в Ню Йорку, 114½ Essex Street, 3-тий поверх, пошукують його брата у Филаделфії, Па., котрий має мати там свою ґросерню, в справі похорону. 41

НА ПРОДАЖ

ҐРОСЕРНЯ І ДЕЛІКАТЕСЕН

стор з причини иншого бизнесу. Приходіть оглянути як найскорше під адресу: **640 EAST 11th STREET, NEW YORK, N. Y.** 39-41

ДОБРА НАГОДА КУПИТИ

БУЧЕРНЮ І ҐРОСЕРНЮ

добре місце, близько української церкви. Голоситися до 35-42

NICHOLAS PASNAK,
327 Hudson Ave., Rochester, N. Y.

НА ПРОДАЖ НОВІ ДОМИ,

на одну і дві родини, всі уліпшення, ціни від $6,000 до $8,500, також лоти по $150 і висше. Ґросерня і бучерня в українсько-польській дільниці дуже дешево, дім 6 кімнат $4,500; всі доми недалеко школи. Голоситися до властителя: **WILLIAN SULEM, Lincoln Highway, R. F. D. 5, New Brunswick, N. J.** Lincoln Gardens Buss No. 8 приїзджае на проперти. 35-44

ДО СПРОДАЖІ

ПОГРЕБОВЕ ЗАВЕДЕННЯ,

в добрім положенню між Славянами. Голоситися до: 36-41

K. L., c|o SVOBODA,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПОВАЖАНІ КРАЯНИ!

Сим повідомляю, що я отворив

КУШНІРСЬКУ РОБІТНЮ

і виконую усякого рода роботи, входячі в діло кушнірське (форіерства) як: всякого рода направки, фарбоване, прасоване, перерібки на нові моди, а також НОВІ ЗАМОВЛЕННЯ.

Яко довголітний практик в тім ділі, подам всякі поради з користю для Вас.

Заховайте сю адресу: 35-44

HARRY KOWERDOWICH, Furrier
98 ST. MARK'S PL., NEW YORK, N.-Y.
E. 8th St., між 1-ою і Евню А.

АГЕНТИ — НОВИЙ ПЛЯН дуже легко дасть Вам заробити $50 до $100 тижнево, продаючи сорочки впрост людям. Капіталу ні практики не вимагаеся. Представляете саму фабрику. Пишіть тепер по Дарові Зразки. MADISON SHIRTS, 564 Broadway, New York.

НА БОЛІ І ДОЛЯГАННЯ

PAIN-EXPELLER

Торговельна марка Реґістр. Уряду Злучених Держав.

ПРИЯТЕЛЬ В ПОТРЕБІ.

НАЙНОВІЙШІ УКРАЇНСЬКІ І РОСІЙСЬКІ РЕКОРДИ КОЛЮМБІЯ

Евген Жуковський, барітон

27080F (Снятинська коломийка
(Ой поїхав мій миленький

27081F (Стоїть гора високая
(Пусти мене, мамо

Павло Гуменюк вносить Україну у ваш дім.

27079 (Придани
(Пересувини

70004F Хрестини в 2. частях

27078F (Грай, або гроші віддай
(Танець під вербами

27076F (Ой піду я лугом, лугом
(Ой мати мати, москаль в хаті

Жуковський і Красновська, дует.

27077F (Пійшла мати на границю
(Сійся, родися, на щастя...

12048F (Веселая вдова, вальс
(Кармен Сильвій, вальс

Михайло Зазуляк, барітон з акомп. орхестри.

70003F (Отче Наш
(Вірую.

РОСІЙСЬКІ

Бордер. — С. Ф. Сарматов, Комик 20088F
Эх ты доля, моя доля. — Д. Медов, Тенор 20089F
Гармошка. — Д. Медов, Тенор 20084F
Под вечер осенью ненастной. — Д. Медов, Тенор 20090F
Пошли девки в Дон купатся. — Д. Медов, Тенор 20089F
Как поживаете? Полька. — Руск. Орк. Москва 20086F
Кацапская песнь. — Н. Назаров, Тенор 20087F
Маруся отравилась. — Д. Медов, Тенор 20090F
Полька „Стрелочек". — Русск. Орк. Москва 20086F
Тетя Фрося. — С. Ф. Сарматов, Комик 20088F

УКРАЇНСЬКІ

Бог Натуру. — Евген Жукосвький, Барітон 27068F
Борщик з грибами. — Евген Жуковський, Барітон 27065F
Чабан. — Танець. — Орхестра П. Гуменюка 27071F
Чи є в світі молодиця. — Володимир Ділов, Бас 27073F
Гей, Січ іде, красний мак цвите. — Михайло Зазуляк, Барітон 27075F
Гуцулка. — Танець. — Орхестра П. Гуменюк 27071F
Не женися, сину. — Евген Жуковський, Барітон 27072F
Не пора. — Михайло Зазуляк, Барітон 27075F
Ой, де ти була? — Іван Петляк і Грицько Когут 27067F
Ой, іду, іду. — Д. Медовий, Тенор 27066F
Ой, не світи місяченьку. — Д. Медовий, Тенор 27066F
Ой, там на Йордані. — Евген Жуковський, Барітон 27069F
Ой, Дніпре, мій Дніпре. — Володимир Ділов, Бас 27073F
Ой, відси гора. — Евген Жуковський, Барітон 27074F
Поправини. — Чвасть І. і ІІ. — Орхестра П. Гуменюка 27070F
Спінджак чорний. — Іван Петляк і Грицько Когут 27067F
Старість не радість. — Евген Жуковський, Барітон 27072F
Щедрий Вечір нині. — Евген Жуковський, Барітон 27069F
Там на горі крута вежа. — Евген Жуковський, Барітон 27074F
Танцюйте, молодички. — Українська Орхестра Колюмбії 27064F
Українське весілля. — Часть І. і ІІ. — Орхестра П. Гуменюка 70002F
Во Вефлеємі. — Евген Жуковський, Барітон 27068F
Вся родина на весілю. — Українська Орхестра Колюмбії 27064F
Забрали-забрали. — Евген Жуковський, Барітон 27065F

Жадайте повного катальоґа українських і російських рекордів. Пишіть або приходіть до нас. Пришліть спис рекордів, котрі хочете, а ми сейчас вишлемо їх вам за посліплатою (C. O. D.). Всі замовлення виконуємо скоро і ретельно. 24

UKRAINIAN AMERICAN RECORD CO.,

86 - 2nd Avenue cor. 5th Street,

New York City

ОТВОРЕНО ЦІЛИЙ ДЕНЬ І ВЕЧЕРАМИ.